

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Landbruksdirektoratet
Postboks 1450 Vika
0116 OSLO

Deres ref

Vår ref
20/1442-8

Dato
7. desember 2020

Fastsettelse av endringer i tollkvoteforskriften

Landbruks- og matdepartementet har fastsatt endringer i forskrift 10. oktober 2008 nr. 1132 om fordeling av tollkvoter for landbruksvarer (tollkvoteforskriften).

Norge og Storbritannia er enige om å inngå en midlertidig vareavtale frem til en frihandelsavtale kan tre i kraft. Den midlertidige vareavtalen med Storbritannia vil gjelde fra det tidspunkt Storbritannia ikke lenger er bundet av handelsrelaterte avtaler mellom EU og Island og/eller Norge. Dette tidspunktet inntreer enten ved utløpet av overgangsperioden for utmeldingsavtalen (1. januar 2021), eller ved utløpet av en annen avtale som måtte bli inngått mellom EU og Storbritannia som gir tilsvarende virkning.

I samsvar med den midlertidige vareavtalen mellom Norge og Storbritannia etableres nye midlertidige tollkvoter for fem landbruksvarer. Disse implementeres i tollforskriften vedlegg 1. Dette vil være en ren effektuering av den midlertidige vareavtalen når den trer i kraft, og har således ikke vært gjenstand for høring. Likeledes er valget av fordelingsmodell for de fem tollkvotene fastlagt i den midlertidige vareavtalen, og har dermed heller ikke vært på høring.

Det blir fastslått i den midlertidige vareavtalen at tollkvoten for ost fra Storbritannia skal fordeles etter søknad. Gjennom denne forskriftsendringen fastsettes nærmere vilkår for denne fordelingen. Disse forskriftsbestemmelsene trer i kraft straks. Dette innebærer at Landbruksdirektoratet vil kunne gjennomføre en søknadsprosess for denne kvoten før årsskiftet, men da med forbehold om at vareavtalen trer ikraft. Det vil imidlertid ikke kunne treffes vedtak om fordeling av ostekvoten før den midlertidig vareavtalen med Storbritannia trer i kraft.

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Landbrukspolitisk
avdeling

Saksbehandler
Siv Tanja Durteste
22 24 92 69

Bakgrunn

Når Storbritannia trer ut av EUs indre marked fra og med 1. januar 2021, står Norge uten en frihandelsavtale med Storbritannia. Norge forhandler nå en omfattende frihandelsavtale med Storbritannia sammen med EFTA-landene Island og Liechtenstein. Forhandlingene er blitt forsinket, og vil ikke bli sluttført slik at en frihandelsavtale kan tre i kraft 1. januar 2021.

Som en følge av dette ble Norge og Storbritannia enige om å inngå en midlertidig vareavtale frem til en frihandelsavtale trer i kraft senere. Den midlertidige avtalen bygger på avtalen som Norge og Storbritannia signerte i april 2019, og som skulle tre i kraft dersom Storbritannia forlot EU uten avtale (den såkalte No Deal-avtalen). Den midlertidige avtalen signeres før årsskiftet.

Den midlertidige vareavtalen innebærer en videreføring av alle eksisterende tollpreferanser mellom Norge og Storbritannia, også for landbruksvarer. Når det gjelder tollfrie kvoter for handel med landbruksvarer, innebærer avtalen etablering av fem midlertidige tollkvoter basert på omfanget av handelen i perioden 2014-2016. Det er etablert tollkvoter på 4 tonn pølser og liknende produkter¹, 1 tonn hønseegg², 14 tonn eplejuice og eplekonsentrat³, samt 560 tonn poteter og halvfabrikata til fremstilling av snacks⁴. Disse skal fordeles ved auksjon i samsvar med gjeldende forskrift. Videre overføres 299 tonn av ostekvoten fra EU (8400 tonn)⁵ til Storbritannia for å kunne videreføre eksisterende handel. Avtalen med Storbritannia innebærer at ostekvoten skal fordeles etter søknad. Dette innebar at det måtte utformes et regelverk med nærmere vilkår for fordelingen av ostekvoten.

Høring av forslaget

Forslaget til regelverk med nærmere vilkår for fordeling av ostekvoten til Storbritannia, ble sendt på høring i brev datert 11. november 2020. Ettersom den midlertidige vareavtalen skal tre i kraft 1. januar 2021, må regelverk for fordelingen av kvoten være fastsatt tidlig nok til at forvaltningen får tid til å fordele kvoteandelene før årsskiftet. Departementet så derfor behov for å beslutte forkortet høringsfrist til 25. november 2020.

Høringsbrevet ble sendt til 11 høringsinstanser og publisert på Landbruks- og matdepartementets hjemmeside. Videre ble Landbruksdirektoratet bedt om å sørge for at aktive importører av ost ble informert om høringen. Departementet har mottatt til sammen fem hørings svar, hvorav en ikke hadde noen merknader. Alle høringsuttalelsene er gjort tilgjengelige på departementets hjemmeside.

---

¹ Varenummer 16.010000.

² Varenummer 04.07.1100, 04.07.2100 og ex. 04.07.9000.

³ Varenummer 20.09.7100 og 20.09.7900.

⁴ Varenummer 20.05.2091.

⁵ EUs importkvote for ost til Norge har vært på 8400 tonn. Av disse fordeles 3 400 tonn på auksjon. Resterende 5 000 tonn (EU-kvoten), fordeles etter søknad basert på historisk import. Av ostekvoten til EU på 8 400 tonn er 2 480 tonn bundet i WTO. I den midlertidige avtalen med Storbritannia deles denne WTO-kvoten: 299 tonn til Storbritannia og 2181 tonn til EU. EU-kvoten som fordeles ved søknad, vil således bli redusert til 4701 tonn ved etablering av ostekvoten til Storbritannia.

Flere av høringsinstansene har fremmet kommentarer til forhold som faller utenfor høringen. Både *Norges Bondelag* og *Norsk Bonde- og Småbrukarlag* er kritiske til at Storbritannias uttrede fra EUs indre marked gir økte importkvoter inn til Norge for pølser, hønseegg, eplejuice og halvfabrikata til bearbejdede potetprodukter. Småbrukarlaget mener disse kvotemengdene er uakseptable med mindre det samtidig gjøres en reduksjon i kvoter for samme varer fra EU. *Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund* mener på sin side at tollkvotene for pølser og hønseegg er så små at det er lite hensiktsmessig å fordele disse ved auksjon.

Departementet vil fremheve at både kvotestørrelsene og fordelingsmetoden for disse kvotene er fastsatt i den midlertidige vareavtalen. Implementeringen av disse kvotene under tollkvoteforskriften kapittel III, er således er en ren effektivering av den midlertidige vareavtalen og har derfor ikke vært gjenstand for høring.

Departementets forslag til fordelingsmetode

Fordelingsmetoden for EU-kvoten på 5000 tonn⁶ ost, som er basert på historisk import, er en godt etablert fordelingsmekanisme. Departementet foreslo derfor at ostekvoten fra Storbritannia skulle fordeles ut fra tilsvarende prinsipper, men med visse tilpasninger på bakgrunn av særegenhetene ved den midlertidige ostekvoten, herunder kvotens størrelse og at historisk handel ligger til grunn for kvoten. Det er et viktig formål med den midlertidige handelsavtalen mellom Norge og Storbritannia å videreføre etablert handel mellom partene frem til en permanent handelsavtale er på plass.

Med bakgrunn i avtalens formål foreslo departementet å knytte vilkåret om historisk import av ost under tollposisjon 04.06 til kun å gjelde import fra Storbritannia, og ikke alle osteeksport-erende land samlet. Av samme grunn foreslo departementet at den importverdien som legges til grunn for fordelingen av kvoteandeler (fordelingsgrunnlaget), også knyttes til import fra Storbritannia.

På den annen side ble det foreslått å sette kvalifiseringsperioden for tildeling av kvoteandel likt som for EU-kvoten, dvs. de siste 24 månedene før 1. oktober. Bakgrunnen for dette var at det, på samme måte som for EU-kvoten, er nødvendig å sette kvalifiseringsperioden lang nok til å reflektere de reelle markedsforholdene.

Videre foreslo departementet å sette som minstekrav for tildeling av kvoteandel, at importøren har import av minst 1 000 kg ost under tollposisjon 04.06 i løpet av kvalifiseringsperioden (minimumskvantum). Inngangskriteriet på 1 000 kg ble valgt fordi en gjennomgang av eksportstatistikk viste at det går et klart skille mellom foretak som har importert over og under 1 000 kg ost fra Storbritannia senere år.⁷ Slik departementet så det, vil man ved å sette et minimumskvantum på 1 000 kg kunne ivareta den eksisterende handelen samtidig som man ivaretok forvaltningsmessige hensyn.

---

⁶ Se fotnote 5 over.

⁷ Av totalt 24 foretak som har importert ost fra Storbritannia de siste 24 månedene før 1. oktober 2020, har i alt 13 av dem importert over 1 000 kg. De øvrige foretakene har importert betydelig lavere mengder.

Etter departementets vurdering, var det lite hensiktsmessig å innføre en maksimumsgrense pr. foretak ved fordeling av den midlertidige ostekvoten. Samtidig ble det understreket at dersom det i en fremtidig handelsavtale med Storbritannia blir enighet om å videreføre en ostekvote fordelt etter søknad, vil det bli nødvendig å vurdere en slik maksimumsgrense for å hindre at enkeltaktører på sikt får en uforholdsmessig stor andel av kvoten.

For å sikre dynamikk i markedet for importost foreslo departementet at tildelte kvoteandeler av ostekvoten fra Storbritannia gjøres omsettelige frem til kvoteårets slutt. Dette er tilsvarende av hva som gjelder for EU-kvoten for ost og alle auksjonskvotene.

Når det gjelder formkrav til søknad, legger departementet til grunn at krav for EU-kvoten inntatt i tollkvoteforskriften § 33, bør gjelde tilsvarende for ostekvoten fra Storbritannia.

Høringsinstansenes innspill

Tine SA og Norges Bondelag har ikke kommentert departementets konkrete forslag til vilkår for fordeling av kvoteandeler, men uttaler at de helst hadde sett at man også hadde valgt auksjon som fordelingsmetode for kvoten. Å velge samme fordelingsmodell som gjelder for EU-kvoten på 5000 tonn, innebærer at de foretakene som importerer mest ost (i verdi) fra Storbritannia, også vil kunne få en større andel av importkvoten framover. Dette er, slik *Tine SA* og *Norges Bondelag* ser det, en importdrivende fordelingsmetode som stimulerer til at det også importeres mer ost til ordinær toll, ettersom også denne importverdien teller med ved fremtidige fordeling av kvoteandeler. *Tine SA* og *Bondelaget* mener derfor at det er viktig å holde fast ved auksjon som fordelingsmetode for å unngå at fordelingsmetoden gir insentiv også til økt import utenfor kvoten. Dette må også gjelde i en fremtidig handelsavtale med Storbritannia.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag har ingen merknader til den foreslåtte fordelingsmetoden for ostekvoten, men kommenterer at de anser kvotestørrelsen på 299 tonn ost som akseptabel ettersom EU-kvoten på til sammen 8 400 tonn reduseres tilsvarende. *Småbrukarlaget* uttrykker for øvrig at de er bekymret for den økte tilstrømningen av jordbruksvarer fra EU.

Departementets vurdering

Det er fastlagt i den midlertidige vareavtalen med Storbritannia at ostekvoten på 299 tonn inntil videre skal fordeles etter søknad. Det er dette som er lagt til grunn for departementets forslag til metode for fordeling av ostekvoten på 299 tonn.

Departementet konstaterer at ingen av høringsinstansene har fremmet motforestillinger til de foreslåtte vilkårene for fordeling av kvoteandeler etter søknad. Regelverk for fordelingen av

ostekvoten til Storbritannia fastsettes dermed i samsvar med forslaget.

Med hilsen

Henrik Einevoll (e.f.)
avdelingsdirektør

Siv Tanja Durteste
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer